

1887-12

AFSENDER

Rasmus Christiansen

MODTAGER

Emil Hannover

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev. Kun måned og år nævnt. I brevet ønskes der glædelig jul og godt nytår - og Kunstbladets første nummer, som udkom officielt den 1. januar 1888, omtales; brevet er skrevet i anden halvdel af december 1887.

Generel kommentar:

Modtageradresse i Berlin fremgår af brevets indledning.

Bemærk at scan af brevets side 2 og 3 endnu ikke er tilgængeligt.

Afsendersted:

København

Modtagersted:

Berlin

Omtalte personer:

Laurits Andersen Ring

Harald Immanuel Hannover

Sofie Holten

Valdemar Kleis

Julius Lange

Karl Madsen

Julius Paulsen

Niels Pedersen Mols

Johan Rohde

Agnes Slott-Møller

Harald Slott-Møller

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Rasmus Christiansen sender nyt fra København til Emil Hannover i Berlin: om værkerne på Juleudstillingen på Charlottenborg og om Sofie Holtens anmeldelse af udstillingen. Han fortæller, at Foreningen 10de Januar er i fare for at miste sin position som oppositionsforum til Akademiet, så Christiansen vil samle "Kliken" for at arbejde for sammenslutningens uafhængighed og integritet. Han beretter om Kunstbladet og om, at Rohde har fordybet sig i Goya og spansk kunst. Ægteparret Slott-Møller venter på at have penge nok til at kunne gifte sig - imens fylder de store formater, de arbejder i, deres atelier op. Christiansen selv arbejder også på et stort maleri, og ligesom Rohde og Slott-Møllers holder han sit motiv hemmeligt, for "Al den megen Sladder i Forvejen er saa kjedelig."

TRANSSKRPTION

Kjøbenhavn December 1887

[med blyant i Hannovers hånd:]

besv. 1/1-88

Kjære Hannover!

Tak for Brevkortet og den tilsendte Adresse. Jeg talte med Deres Broder forleden ved "Studentersamfundets" Julegilde og hørte, at De i god Behold var kommen til Berlin; men jeg glemte at spørge om Adressen. Jeg skal forsøge efter fattig Evne at besvare nogle af de Spørgsmaal, De retter til mig i Brevkortet, skjønt de ere talrige som Kugler fra en Mi-trailleuse. Vi fik Frk Holten til at skrive i "Politiken" om Juleudstillingen, efter først at have forvissat os om, at Madsen — og De — ikke vilde.¹ Frøken H. havde nemlig truffen Dem paa Udstillingen en Dag, da vi i Almindelighed antog, at De maatte være rejst. Efter hendes Udtalelser at dømme var det maaske ikke umuligt at De vilde skrive, hvorpaa jeg strax Dagen efter var paa Dagmarhotellet for at faa Rede paa Sagen,

[scans af s. 2 og 3 findes ikke pt.]

[2]

og om mulig forhindre at K.K. busede ud med noget inden der var talt med Redaktionen;² men da var De rejst om Morgen, hvoraf jeg ganske rolig sluttede at De ikke vilde skrive efter kun at have set Udstillingen en enkelt Gang. Hvad synes De om Frøken Holtens Anmeldelse? –Visse Folk her mene, at den er forfærdelig daarlige, men jeg synes, at selv om der maaske kan indvendes noget fra Formens Side, saa er Indholdet dog ganske fornuftigt og det var det ikke blevet, hvis K.K. skulde have besørget det. Møller med Kjæreste er frygtelig opbragte over Rings Billede og synes selvfølgelig ikke om at Frk Holten har rost dette,³ men jeg er paa dette Punkt enig med Frk H. Kunstforeningen har blandt en Del andre Ting kjøbt N.P. Mols's Følhoppe og Johansens Aftenlys. Førstnævnte Billede synes jeg var udmærket, derimod brød jeg mig

[3]

ikke saa meget om Johansens. De husker dem nok begge? Privat er der kun solgt lidt. Trods mit lille Solnedgangsbilledes skrækkelige Udseende paa Udstillingen, saa har jeg dog solgt dette, ligesom jeg ogsaa har solgt mit Hestemarked hos Klejs. Men Folk er jo dumme. Af "Klikkemøder" har vi ingen havt siden De rejste, men nu maa vi til det, ikke blot for Fornøjelsens Skyld. Man vil nemlig forandre 10de Januar Foreningen,

fra at være en Oppositionsforening
og en Slags Kontrolforening med Akade-
miet for de udenforstaaende Kunst-
nere, til at være en blot og bar
Aflægger af 18de November.⁴ Sagen
er at der staar i Lovene, at ingen
kan være Medlem, som er Medlem
af Akademiet. Og efter den ... sidste
Akademiforordning er den halve
Bestyrelse blevet Medlem af Akademi-
raadet. Nu vil de helst blive og der-
for at har man tænkt sig at for-

[4]

andre Lovene, saaledes at det bliver
en slags Diskussionsforening hvori
alle kan være, som have Valgret
til Akademiet og Udstillingskomiteen.
Læg mærke til dette. Vi skal naturlig-
vis igjen udenfor. Men jeg mener
at da de udenfor Akademiet staaen-
de Malere ikke have Lov til at over-
være Akademiraadets Forhandlinger,
saa er det ikke mere end rimeligt,
at vi selv har et Raad, hvor vi
kan komme sammen og tale om
vore Affairer uden at Akademi-
et kan kontrollere hvert Ord der
bliver sagt. Ellers bliver Kampen
mere ulige end den er i Forvejen.
Er der saa en Gang imellem noget
af almen Interesse for alle baade
i og udenfor Akademiet, saa kan
10de Januars Bestyrelse sammenkalde
et almindeligt Kunstnermøde.
Ikke sandt? — Nu gjælder det alt-
saa om at faa ovenstaaende banket
ind i saamange Pander som muligt
inden Generalforsamlingen, og jeg
haaber paa et godt Resultat, da

[5]

der kun plejer at komme faa
til den aarlige Generalforsam-
ling. — men De ved jo, hvordan
Folk er. —

“Kunstbladet” kom forleden,⁵
og det undrer mig meget, at De,
Redaktøren, ikke selv havde faaet
et Num[m]er ved Afsendelsen af
Brevet til mig. Det (Bladet) in-
deholder en fortræffelig Artikel af
Lange og nogle Smaadumheder
af P.⁶ Forskjellige Rubriker ligne
lidt vel meget Smæld og Smuld
eller lignende Dagbladsrubriker,
hvilket vel ikke var Meningen.
Det gjør et grinagtigt Indtryk
at læse fra Rembrandt’s Nattevagt
og over i Meissoniers Tømmelfinger,
uden noget Ophold; ligesom ogsaa en
Oplysning om om nogle Medailler,
som ere stjaalne i Athen og som hvilket
man for længe siden vød fra Natio-
naltidende. Det skulde først og
fremmest gjøre indtryk af et veder-

[6]

hæftigt Blad som bragte Meddelel-
ser af virkelig Interesse. Og det
tyder ikke paa nogen stor Veder-
hæftighed, naar P. overfor en
af Rohde udtalt Tvivl om, hvor-
vidt Gaillards “Ma tante” virkelig
findes paa Louvre, som af Bla-
det paastaaet, ganske flot svarer,
at det ved han s’gu ikke; men
det gjør heller ingen Ting, for
det kan kun ganske enkelte, som
Rohde for Ex., kontrollere. Men
jeg synes nu det gjør noget alli-
gevel. Misforstaa endelig ikke, hvad
jeg her skriver. Dette er kun

overfor Dem, fordi jeg mener
at De maaske kan afhjælpe disse
Mangler. Overfor Folk i almin-
delighed agiterer jeg af al Magt
for at skaffe Bladet Abonnenter,
Jeg holder det selvfølgelig selv, ligesom
mine Kammerater. — Jeg tror nok
Rohde skriver om Goya. I hvert

[7]

Fald er hans Skrivebord fuldt
af spansk Kunsthistorie af alle
mulige Forfattere og han stu-
derer flittigt paa Bibliotheket, uag[-]
tet Johansen søger at gjøre ham
begribeligt, at al den megen Grun-
dighed ingen Verdens Nytte er
til — man behøver kun at have
Færten af en Ting for at kunne
skrive derom. — Møller og Frk
Rambusch har ikke haft Bryllup
endnu. Det bliver vist ikke før
til Foraaret, da deres Kurator
stadig spiller dem Puds. Møller
har været hos en Sagfører, og han
mente nok det kunde arrangeres,
naar han bare kunde sælge et
Billede; men det er jo ikke saalige
at løbe til. Foreløbig tænke de ikke
paa at rejse, men arbejde af fuld
Kraft paa Billeder saa store, at
de næsten ikke kunne være i Ate-
liret[sic] for dem. Jeg véd ikke hvad
de forestille, da det holdes hemmeligt,

[8]

ligesom det Rohde og jeg arbejder
paa. Al den megen Sladder i For-
vejen er saa kjedelig. Jeg maler
paa et stort Billede, som ikke
har nogetsomhel[s]t tilfælles med
mit Militærbillede fra i Sommer,

undtagen maaske det, at dette
heller ikke bliver godt. Det er
lettere at sige "Fanden gale mig"
end lave et godt Billede.
Det var morsomt om vi kunde
faa Lenbachs Portræter herop.⁷ De
faa jeg har set af ham, interesserede
mig meget. Jeg skal nok forrette
Ærindet til Paulsen. Bliver det en
Udstilling af lutter danske Arbejder
eller en tysk, med Optagelse af enkelte
danske?
Efter dette lange Brev haaber
jeg en Gang i en nær Fremtid at
høre fra Dem i et ordentlig Brev.
Hvorledes gaar det med Deres "Opera"?
Vi ser Dem da vel herhjemme
til Foraaret. Hvorfor bor De der
i Berlin og ikke et hvilket som helst
andet Sted, i Paris f. Ex?
Venlig Hilsen og glædelig Jul og Nytaar
Deres R. Christiansen

¹ Sofie Holten i Politiken den 8. december 1887.

² Hvem denne K.K. er, der skriver for Politiken, er ikke pt. klart.

³ L.A. Rings maleri, som har ophidset Harald Slott-Møller og Agnes Rambusch, er "Aften. Den gamle kone og døden", 1887, i dag på Statens Museum for Kunst.

⁴ Kunstnerforeningen af 18. Novbr. stiftedes den 18. november 1842 i København af omkring 30 yngre kunstnere med det formål at virke for kunstnerstandens interesser i ind- og udland og at fremme det personlige samvær mellem kunstnere.
Informationer om 10de Januar Foreningen og sammenslutningens relation til Akademiet og Udstillingskommiteen ligger ikke klart.

⁵ Karl Madsen tiltrådte som redaktør af tidsskriftet Kunstbladet, der under ham udkom første gang 1. januar 1888.

⁶ Denne P. er skribenten, der skriver under navnet P. Johansen.

⁷ Christiansens bemærkning om Lenbachs mpr udspringe af Hannovers artikel i Kunstbladet, "Lenbachs Portræter".

Kjøbenhavn

December 1887

Kjære Gaumnauer! besv. 1/188

Tak for Brevkortet og den tilsendte Adresse. Jeg talte med Dares Broder forleden ved "Studeresterrampens det," Julegilde og hørte, at De i god Behold var kommen til Berlin; men jeg glemte at spørge om Adressen.

Jeg skal forsøge efter fattig Evne at besvare nogle af de Spørgsmaal, De retter til mig i Brevkortet, rejst de ere talrige som Kugler fra en M^{is}trailleuse. Vi fik Frø Holten til at skrive i "Politiken" om Juleendstillingen, efter først at have forvirket os om, at Madsen - og De - ikke vilde. Frøen H. havde nemlig truffet Dem paa Udstillingen en Dag, da vi i almindelighed antog, at De maatte være rejst. Efter hendes Udtalelser at domme var det maaske ikke umuligt at De vilde skrive, noospaa jeg strax Dagen efter var paa Dagmars hotellet for at faa Rede paa Lagen,

andre Gørene, saaledes at det bliver
en Slags Discussionsforening hvor
alle kan være, som have Valget
til Akademiet og Udstillingskomiteen.

Læg Mærke til dette. Vi skal naturligvis
være igjennem udenfor. Men jeg mener
at da de udenfor Akademiet staaende
de Malere ikke have Loov til at over
være Akademiraadets Forhandlinger,
saa er det ikke mere end rimeligt,
at vi selv har et Raad, hvor vi
kan komme sammen og tale om
vore Affaires uden at Akademi
et kan kontrollere hvert Ord der
bliver sagt. Ellers bliver Kampen
mere ulige end den er i Forvejen.

Er der saa en Gang imellem noget
af almen Interesse for alle baade
i og udenfor Akademiet, saa kan
10de Januars Bestyrelse sammenkalde
et almindeligt Kunstnersmøde.

Ikke sandt? — Nu gjælder det altsaa
saa om at faa overstaende bærret
ind i saamange Pander som muligt
inden Generalforsamlingen, og jeg
haaber paa et godt Resultat, da

der end pleyer at komme for
til den aarlige Generalforsam-
ling, — men de ved jo, hvordan
Folk er. —

Kunstbladet 'Eos' forleden,
og det undrer mig meget, at de,
Redaktøren, ikke selv havde faaet
et Nummer ved Afsendelsen af
Brevet til mig. Det (Bladet) in-
deholder en fortreffelig Artikel af
Lange og nogle Smaa Anmeldelser
af P. Forskjellige Rubriker ligne
lidt vel meget Smæld og Smæld
eller lignende Dagbladsrubriker,
hvilket vel ikke var skæmmingen.
Det gjør et grimejst Indtryk
at lese fra Rembrandts Nattevagt
og over i Meissoniers Tummelfinger,
uden noget Ophold; ligesom den
Oplysning om ~~om~~ nogle Medailler,
som ere staaende i Athen ^{hvilket} og som
man for lange siden ved fra Natio-
naltidende. Det skulde først og
fremmest gjøre Indtryk af et veder-

haftigt Blad, som bragte bloddeld
os af virkelig Interesse. Og det
tyder ikke paa nogen stor Neder-
haftighed, naar P. overfor en
af Rohde udtalt Trivsel om, hvor
vidt Gaillards "Ma Route" virkelig
findes paa Louvre, som af Bla
det paastaar, ganske flat svarer,
at det ved han ikke; men
det gjør heller ingen Ting, for
det kan kun ganske indtælle, som
Rohde for En., Controllere. Men
jeg synes nu det gjør noget al-
gevel. Alligevel endelig ikke, hvad
jeg her skriver. Dette er kun
overfor Dem, fordi jeg mener
at De maatte kun afhjælpe disse
Mangler. Overfor Folk i Almindel-
lighed agter jeg af al Ellyst
for at skaffe Bladet Abonnenter,
jeg holder det selvfølgelig ulov, ligesom
mine Kammerater. Jeg tror nok
Rohde skriver om Joga. I hørt

Fald er hans Brevboks fuld
af, gamle Kunsthistorie af alle
mulige Forfattere og han stu-
derer flittigt paa Biblioteket, mag-
tet Johansen søger at gjøre ham
begreb, at al den megen Grun-
dighed ingen Verdens Stykke er
til - man behøver kun at have
Farten af en Ting for at kunne
skrive derom. Møller og Fæ
Rambusch har ikke haft Brevboks
endnu. Det bliver vist ikke for
til Foraaret, da deres Kurator,
stadig spiller den Pude. Møller
har været hos en Sagfører, og han
mente nok det kunde arrangeres,
naar han bare kunde sælge et
Billede; men det er jo ikke saalige
at løbe til. Forløbige tænke de ikke
paa at rejse, men arbejde af fuld
Kraft paa Billedet saa store, at
de næsten ikke kunne være i det
Ligt for dem. Jeg ved ikke hvad
de forestille, da det holder hemmeligt,

ligesom det Røde og jeg arbejder
paa. Al den megen Sladder i For-
vejen er saa gjedelig. Jeg maler
paa et stort Billede, som ikke
har noget som helt tilfelles med
mit Militærbillede fra i Sommer,
indtægen maaske det, at dette
heller ikke bliver godt. Det er
lettere at rige Fanden gale mig
end lave et godt Billede.

Det var morsomt om vi kunde
faa Leubachs Portrater herop. De
faa jeg har set af ham, interesserer
mig meget. Jeg skal nok forrette
Orindet til Paulsen. Bliver det en
Udstilling af luttres danske Arbejder
eller en tysk, med Optagelse af enkelte
danske?

Efter dette lange Brev haaber
jeg en Gang i en nær Fremtid at
høre fra Dem i et ordentligt Brev.
Hvorledes gaar det med Deres Opera?

Vi ser Dem da vel herhjemme
til Foraaret. Hvorfor bor De der
i Berlin og ikke et hvilret som helst
andet sted, i Paris f. Ex?

Venlig Hilsen og glædelig Jul og Nytaar
Deres R. Christensen